

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

PL ISSN 0023-5903

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik XCIV

Nr 3

WARSZAWA – POZNAŃ 1988

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

ROCZNIK XCIV

1987

3

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA – POZNAŃ 1988

KOMITET REDAKCYJNY

Jacek Banaszekiewicz (sekretarz), Witold Biegański, Andrzej Brożek, Adam Galos, Antoni Gąsiorowski, Stanisław Gierszewski, Aleksander Gieysztor, Tadeusz Jędruszcak (przewodniczący), Irena Koberdowa, Czesław Madajczyk, Jerzy Maternicki, Jerzy Michalski (redaktor), Edward Potkowski, Emanuel Rostworowski, Henryk Samsonowicz, Monika Senkowska-Gluck (zastępca redaktora), Andrzej Skrzypek (zastępca redaktora), Witold Stankiewicz, Jacek Staszewski, Józef R. Szaflik, Tomasz Szarota, Jerzy Topolski, Lech Trzeciakowski, Witold Tyloch, Jan Wimmer, Aleksandra Witkowska, Marian Wojciechowski

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE — ODDZIAŁ W POZNANIU

Nakład 3242+128 egzemplarzy. Arkuszy wyd. 25,5 Arkuszy druk. 18,25. Papier druk. sat. kl. V, 70 g. Oddano do składania w sierpniu 1987 r. Podpisano do druku i druk ukończono w maju 1988 r. Zam. nr 500/246. U-57. Cena zł 220,—

DRUKARNIA UNIwersytetu IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

СОДЕРЖАНИЕ

Эмануэль Ростворовски — Сколько было в Речи Посполитой граждан шляхетского происхождения?	3
Анна Гжезьковяк-Крвавич — польская палитическая мысль в 1772 - 1792 гг., касающаяся системы власти абсолютной монархии	41
Рышарда Чепулис-Растенис — Деревня и город в глазах интеллигента .	59
Мариан М. Дроздовски — Эугенуш Квятковски и Центральный промышленный округ (СОР)	77
Збигнев Ляндау — Развитие промышленного производства в Польше в 1936 - 1939 гг.	95
Януш Скюдлярски — Торговые отношения Польши с капиталистическими странами (1945 - 1949)	125

ОБЗОРЫ — ПОЛЕМИКИ — ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Станислав С. Ницея — Обзор биографистики новейшей истории Польши .	145
Марек Надольски — Дополнительные данные к дискуссии о вещественных повинностях деревни в 1944/1945 гг.	159
Ежи Матерницки — Кодровые проблемы новейшей истории в университетах и высших педагогических училищах	171

РЕЦЕНЗИЦОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Тереса Хинчевска-Хеннель — О веротерпимости в давней Речи Посполитой	191
Хроника	265
In memoriam	283
Письма в редакцию	287

SOMMAIRE

Emanuel Rostworowski — Combien y eut-il de nobles dans la Pologne ancienne?	3
Anna Grześkowiak-Krwawicz — La réflexion politique en Pologne des années 1772 - 1792 sur le système de gouvernement sous monarchie absolue	41
Ryszarda Czepulis-Rastenis — La campagne et la ville telles que les percevait l'intelligentsia	59
Marian M. Drozdowski — Eugeniusz Kwiatkowski et la Région industrielle centrale (RIC)	77
Zbigniew Landau — Développement de la production industrielle en Pologne de 1936 à 1939	95
Janusz Skodlarski — Relations commerciales de la Pologne avec les pays capitalistes (1945 - 1949)	125

APERÇUS — POLÉMIQUES — PROPOSITIONS

Stanisław S. Nicieja — Où en est la biographie de l'histoire récente de la Pologne?	145
Marek Nadolski — Contribution au débat sur les livraisons obligatoires de la campagne en 1944/1945	159
Jerzy Maternicki — Le problème du pourvoi de postes en spécialistes de l'histoire récente aux universités et aux écoles normales supérieures en Pologne	171

LECTURES ET COMPTES RENDUS DE LECTURE

Teresa Chynczewska-Hennel — De la tolérance religieuse dans la Pologne ancienne	191
Chronique	265
In memoriam	283
Courrier	287

SPIS TREŚCI

Emanuel Rostworowski — Ilu było w Rzeczypospolitej obywateli szlachty?	3
Anna Grześkowiak-Krwawicz — Polska myśl polityczna lat 1772 - - 1792 o systemie władzy monarchii absolutnej	41
Ryszarda Czepulis-Rastenis — Wieś i miasto w oczach inteligenta .	59
Marian M. Drozdowski — Eugeniusz Kwiatkowski a Centralny Okręg Przemysłowy	77
Zbigniew Landau — Rozwój produkcji przemysłowej w Polsce w latach 1936 - 1939	95
Janusz Skodlarski — Stosunki handlowe Polski z krajami kapitalistycz- nymi (1945 - 1949)	125

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Stanisław S. Nicieja — Przegląd sytuacji w biografistyce najnowszych dziejów Polski	145
Marek Nadolski — Przyczynek do dyskusji o świadczeniach rzeczowych wsi w 1944/1945 r.	159
Jerzy Maternicki — Problemy kadrowe historii najnowszej w uniwer- sytetach i wyższych szkołach pedagogicznych	171

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Teresa Chynczewska-Hennel — O tolerancji religijnej w dawnej Rzeczypospolitej	191
--	-----

*

H. L. C. Tristram, Sex aetates mundi. Wie Weltzeitalter bei den Angelsachsen und den Iren — Jerzy Strzelczyk	199
A. Macquarrie, Scotland and the Crusades 1095 - 1560 — Paweł T. Do- browolski	200
J. Cohen, The Friars and the Jews. The Evolution of Medieval Anti-Judaism — Paweł T. Dobrowolski	201
K. Csapodi-Gárdonyi, Die Bibliothek des Johannes Vitéz — Jan Słowiński	204
T. Łepkowski, Historia Meksyku — Lubomir Zyblikiewicz	208
Der polnische Wortbestand in J. Mączyńskis Lexicon Latino-Polonicum aus dem Jahre 1564 — Maria Karpluk	210
J. Tazbir, Szlaki kultury polskiej — Stanisław Orszulik	213
W. Kaczorowski, Sejmy konwokacyjny i elekcyjny w okresie bezkróle- wia 1632 r. — Henryk Wisner	218
R. Secher, Le génocide franco-français, La Vendée — Piotr Ugniewski .	220
Correspondance de Frédéric-César de la Harpe sous la République Helvétique, ed. J. Ch. Biaudet, M.-C. Jequier, t. II — Monika Senkowska-Gluck	224
D. Beauvois, Le Noble, le serf, et le révizor — la noblesse polonaise entre le tsarisme et les masses ukrainiennes (1831 - 1863) — Sławomir Kalembka	226

R. Bielecki, Zarys rozproszenia Wielkiej Emigracji we Francji 1831-1837 — Barbara Konarska	228
J. Pająk, Organizacje bojowe partii politycznych w Królestwie Polskim 1904- -1914 — Janusz Wojtasik	230
P. Łossowski, Zerwane pęta. Usunięcie okupantów z ziem polskich w listo- padzie 1918 roku — Artur Leinwand	235
S. S. Nicieja, Adam Próchnik. Historyk. Polityk. Publicysta — Michał Śliwa	238
J. Vilčinskas, Lietuvos Socialdemokratija kovoje dėl krašto nepriklausomybės — Piotr Łossowski	241
F. S. Northedge, The League of Nations: its life and times 1920-1946 — Stanisław Sierpowski	244
J. Eisler, Od monarchizmu do faszyzmu. Koncepcje polityczno-społeczne pra- wicy francuskiej, 1918-1940 — Andrzej Chrzanowski	246
H. Szczerbiński, Niemieckie organizacje socjalistyczne w Drugiej Rzeczypo- spolitej — Danuta Sieradzka	248
G. Ritter, Ein politischer Historiker in seinen Briefen — Henryk Olszewski	253
A. Poniatowska, Polacy w Berlinie 1918-1945 — Tomasz Szarota	258
A. Magierska, Przywrócić Polsce. Przemysł na Ziemiach Odzyskanych 1945- -1946 — Stanisław Jankowski	261

KRONIKA

Siedemdziesięciolecie profesora Gerarda Labudy — Jerzy Strzelczyk	265
Dzieje Brandenburgii i Prus — Jan M. Piskorski	266
Sesja popularnonaukowa poświęcona Zygmuntowi Glogerowi — Wiesław Je- rulanek	267
Z prac Komisji Historii Wojskowej ZG PTH — Marek Ney-Krwawicz	269
Z prac Komitetu Redakcyjnego „Kwartalnika Historycznego” — Krystyna Dąbrowska	272
Konstytucjonalizm europejski i amerykański w XVIII w. — Michał Roz- bicki	273
Polsko-belgijskie kolokwium w 200-lecie urodzin Joachima Lelewela — Ste- fan K. Kuczyński	275
600-lecie śmierci Janka z Czarnkowa (1387-1987) — Jerzy Strzelczyk	278
Konferencja „Polska myśl techniczno-wojskowa 1918-1939” — Marek Rezler	280
Komunikat PTH — Ewa Wasilewska	281

IN MEMORIAM

Anna Żeleńska-Chełkowska (13 XII 1918-19 IX 1986) — Janina Bienia- równa	283
Jerzy Łojek (3 IX 1932-7 X 1986) — Zofia Libiszowska	284

LISTY DO REDAKCJI

Sprostowanie — Seweryn Ajzner	287
---	-----

Cena zł 220,—

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Prenumeratę na kraj przyjmują i informacji o cenach udzielają urzędy pocztowe i doręczyciele na wsi oraz Oddział RSW „Prasa—Książka—Ruch” w miastach.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa—Książka—Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto NBP XV Oddział w Warszawie Nr 1153-201045-139-11. Wysyłka za granicę pocztą zwykłą jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleceniodawców indywidualnych i o 100% dla zlecających instytucji i zakładów pracy.

Warunki prenumeraty

- do dnia 10 listopada na I półroczu roku następnego i na cały rok następny,
- do dnia 1 czerwca na II półroczu roku bieżącego.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa.

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly

through the
Foreign Trade Enterprise
ARS POLONA

00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland

Our bankers:

BANK HANDLOWY WARSZAWA S.A.

Indeks 36310